Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел.: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXII. Ч. 135. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 16-го ЛИПНЯ (JULY) 1955. ДЕСЯТЬ ЦЕНТІВ — TEN CENTS No. 135. VOL. LXII.

РИДЖВЕЙ ПОПЕРЕДЖУЄ, ЩО САМА АТОМОВА ЗБРОЯ НЕ ВИСТАЧИТЬ

Вашингтон. — Генерал Меттю Б. Риджвей, шеф штабу американської армії, який з днем 30 червня ц. р. перейшов у стан спочинку, переслав — відходячи — на адресу секретаря оборони Чарльза Е. Вилсона обширного листа із з'ясуванням своїх поглядів на ролю військового дорадника, на сучасну мілітарну силу ЗДА і на мілітарну ситуацію в світі. В своєму листі Риджвей критикує дуже гостро вузькоглядність військової політики ЗДА, яка базується на вірі в атомову зброю і в перевагу летунства. Риджвей підкреслює кількицю і слабші в ділянці атокищо і слабші в діянці атомового озброєння і летунства, але вони не обмежуються лише до одного чи двох родів зброї, тільки розбудовують систематично всі збройні сили. На думку Риджвея, Совєтський Союз матиме можливість в роках 1958 до 1962 так розвинути продукцію атомових бомб, що кожної хвилини він зможе ефективно ослабити військову могутність ЗДА. І в цьому періоді перевага ЗДА в ділянці ядрової і летунської зброї втратить у великій мірі на своїй вартості. Дотеперішній шеф штабу армії бачить совєтську загрозу для вільного світу не тільки в чисельній збройній силі Совєтського Союзу і його сателітів, але також в їх спосібності вести широку розкладову діяльність у світі. Комуністи дозброюються безупину, розбудовуючи з допомогою всіх модерних засобів усі роди зброї. Риджвей сумнівається, щоб Совєти перші застосували атомову зброю, бо в такому випадку вони мусітимуть зазнати відплатних дій ЗДА. З другого боку, якщоб атомової зброї вжив перше Захід, то большевики не будуть вагатися повести такі відплатні акції атомовою зброєю, що ЗДА й інші західні держави будуть примушені припинити застосовувати атомову зброю. Коли ж не буде можливости застосувати атомової зброї, то західні держави опиняться в дуже невигідному становищі супроти численніших і добре вишколених совєтських наземних сил піхоти, танків і також летунства. Тому теж атомова зброя є цілком невистачальною і в превентивній війні і для того, щоб виграти війну. В дальшому, в окремих уступах свого листа критикував Риджвей останні рішення американського Конгресу в справі зменшення скількости наземних військ ЗДА. Листа ген. Риджвея зв'язують в політичних колах з триденною конференцією членів уряду і мілітарних дорадників, в якій взяло участь 150 осіб і яка відбулася у військовій базі морської піхоти в Квантико, Ва, безпосередньо перед виїздом президента Айзенгавера й інших членів делеґації до Женеви на зустріч чотирьох. В основу дебат на цій конференції мали бути покладені і думки ген. Риджвея, висловлені в його листі.

КОНҐРЕС ЗДА ВИСЛОВЛЮЄ СВОЇ СИМПАТІЇ ПОНЕВОЛЕНИМ НАРОДАМ ТА ЗАПЕВНЯЄ ЇМ ПІДТРИМКУ В ЇХНІХ ЗМАГАННЯХ ДО ВОЛІ

Вашингтон. — Сенат З'єдинених Держав ухвалив учора резолюцію, в якій висловлює симпатії цієї країни до поневолених народів та заінтересування Америки в їхньому визволенні. Текст декларації був раніше узгіднений з президентом Айзенгавром. Ціллю тієї декларації є, перед конференцією в Женеві та зустріччю західніх державних мужів із совєтськими диктаторами, запевнити поневолені народи, що Америка в нічому не змінила свого співчутливого відношення до них та що вона і в майбутньому добачує стій власний інтерес та інтерес вільного світу у визволенні поневолених народів. Ця декларація мала б рівночасно дати президентові Айзенгаверові моральну підтримку для відповідного заступництва тих справ на конференції т Женеві. В декларації м. ін. сказано, що „народи, яких підкорено в неволю чужих деспотизмів, повинні знову мати право на самовизначення в мирних рямках" та що „вони знову повинні мати право вибрати собі таку форму правління, в якій вони хочуть жити і що суверенні права самоуправління повинні бути відновлені для них усіх згідно з постановами Атлантійської Хартії". Цю резолюцію Сенат ухвалив 88 голосами без будь-якого голосу спротиву. Раніше її ухвалила одноголосно Палата Репрезентантів з додатком, щоб Конґрес рішив „підтримати інші народи в намаганнях здобути рівноправність". У тексті резолюції, яку ухвалила Палата Репрезентантів, були ще деякі інші слова, що їх змінив Сенат. Між іншим, Палата ухвалила, що „З'єдинені Держави повинні підтримати інші народи в змаганні до самоуправління і незалежности", а Сенат згадує тільки про „самоуправління" і „самовизначення". Революцію в Сенаті запропонували сенатори Новленд, республіканець, і Клемент, демократ, обидва лідери своїх партій в Сенаті .Ціллю цієї резолюції, як це згадується в пресових коментарах, було теж і намагання „невтралізувати" кампанію сенатора МекКарті, який домагався, щоб президент Айзенгавер виступив у Женеві цілком одверто з обвинуваченням проти Совєтів за поневолення інших народів та щоб домагався їхнього звільнення.

Жуков шукатиме приватної розмови з през. Айзенгавером

Москва. — Склад совєтської делеґації, яка виїде в суботу до Женеви на тамошню конференції „на вершинах", був предметом приватних розмов на прийнятті, що його французька амбасада в Москві влаштувала з нагоди роковин здобуття Бастилії, 14 липня 1789 р. — що є французьким національним святом. Совєтський прем'єр Булґанін, який був приявний на тому прийнятті разом із цілим рядом інших найвищих совєтських достойників, заінтерпелював американського шарж д'аффера, міністра Волмслі, що він думає про персональний склад совєтської делеґації, яку складено також за принципом „на вершинах". Американський дипломат відповів обережно, що він не знає, чи всі члени совєтської делеґації є дійсно найвищими державними достойниками, а тоді Булґанін швидко перебив: „Ви думаєте про Жукова? Як можна було б переговорювати в Женеві про роззброєння, коли б не було там совєтського військового міністра!" Коли ж один з приявних журналістів запитав Булґаніна, чи Жуков шукатиме приватної зустрічі з президентом Айзенгавером, то Булґанін відповів, що „мій уряд не може контролювати поведінки всіх членів делеґації" і що „це справа самого Жукова". З тієї відповіді часописи вимірковують, що Жукова спеціяльно включили в склад делеґації власне не з уваги на проблему роззброєння, а з уваги на його давнє знайомство з през. Айзенгавером. Зрештою, Булґанін заповів, що перед виїздом совєтської делеґації до Женеви відбудеться в совєтській президії ради міністрів пресова конференція: це невидана штука в СССР, бо такої конференції не було там ані разу від вибуху революції.

Обидва німецькі уряди висилають своїх обсерваторів до Женеви

Бонн. — Однаково західньо-німецький, як східньо-німецький уряди висилають до Женеви своїх обсерваторів, якими властиво є цілі великі делеґації. Західньо-німецька делеґація рахуватиме коло 40 осіб, високих урядовців з міністерства закордонних справ і представників преси. Східню - німецьку делеґацію буде очолювати Георг Гандке, заступник східньо - німецького „міністра" закордонних справ. Очевидно, східньо-німецька делеґація буде тільки на показ, бо її приявність в Женеві має скріпити совєтське становище, що існує не тільки Німецька Федеративна Республіка, але й Німецька „Народна" Республіка, з якою Захід повинен рахуватися. В західньо-німецьких політичних колах оптимістичний настрій сильно ослаб після проголошення совєтського комунікату про становище до німецької проблеми.

ПРЕЗ. АЙЗЕНГАВЕР ВИЇЖДЖАЄ ДО ЖЕНЕВИ

ДОЛЛЕС, МЕК МІЛЛЕН І ПІНЕ УСТІЙНИЛИ В ПАРИЖІ ЗАХІДНЮ СТРАТЕҐІЮ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В ЖЕНЕВІ

Вашингтон, 15-го липня. — Сьогодні рано повідомлено з Білого Дому, що президент Айзенгавер виїде до Женеви на конференцію голів урядів чотирьох великодержав уже сьогодні ввечорі, одну годину після того, як він через радіо і телевізію поінформує американський нарід про цілі і завдання тієї конференції, що почнеться в понеділок, 18-го липня. Президент виїде до Женеви своїм літаком у товаристві своєї дружини та свого сина, майора Джана Айзенгавера, який виконуватиме функції особистого адютанта Президента. Рівночасно з президентським літаком відлетить до Женеви ще один літак, на якому їхатимуть представники преси та аґенти секретної служби для охорони Президента в Женеві. З Білого Дому теж інформують, що президент Айзенгавер правдоподібно видвигне на конференції в Женеві американський плян світового роззброєння, проєкт якого приготовив спеціяльний міністер для роззброєння і миру, Гаролд Стассен. У цьому пляні уряд ЗДА противиться заповідженій совєтській пропозиції для скликання всесвітньої конференції для роззброєння, в якій взяли б участь усі країни, великі і малі, натомість пропонує встановити принципи такого роззброєння і передати дальший розгляд тієї справи окремій комісії при Об'єднаних Націях. Головну вагу в американському пляні кладеться на справу міжнародної контролі такого роззброєння, що саме намагається оминути совєтський проєкт. Тим часом, з Парижу наспіло повідомлення, що державний секретар Джан Фостер Доллес та англійський секретар закордонних справ МекМіллен і французький міністер закордонних справ Піне відбули ряд нарад і встановили західню стратеґію для нарад в Женеві. Західні міністри розділили функції та справи, що їх повинні видвигати і обстоювати голови урядів трьох західніх держав, як теж в загальному устійнили становище, яке західні державні мужі повинні зайняти до тих проблем, які евентуально могли б видвигнути совєтські представники.

ВІЙСЬКОВІ РЕЗЕРВИ ЗДА БУДУТЬ ЗБІЛЬШЕНІ ДО 2,900,000 ВОЯКІВ

Вашингтон. — Сенат прийняв законопроєкт про розбудову і вишкіл військових резерв З'єдинених Держав Америки, які до 1960 мають бути збільшені до 2,900,000 вояків. Під теперішню пору активні військові резерви ЗДА включно з Національною Ґвардією нараховують 800,000 людей. За прийняттям законопроєкту голосувало 80 сенаторів, проти тільки один. Цей законопроєкт уже був прийнятий Палатою Репрезентантів, але він вернеться ще раз під її розгляд з огляду на зміни зроблені Сенатом у ньому. Головна постанова законопроєкту — це те, що він дозволяє урядові вербувати як добровольців молодих людей у віці від 17 до 20 років, які після шістьох місяців активного вишколу мають відбути сім і пів року служби в якомусь із активних відділів військових резерв. Такі добровольці не підпадатимуть постановам про звичайну військову повинність. Узгідни́ть текст законопроєкту окрема комісія.

УКРАЇНСЬКА ДЕЛЕҐАЦІЯ НА КОНФЕРЕНЦІЇ В СПРАВАХ ЗАКОРДОННОЇ ПОЛІТИКИ ЗДА

Гемилтон, Н. И., 12-го липня. — Тут відбувається сьома конференція в справах Закордонної Політики З'єдинених Держав Америки при участі кількох сот представників американського політичного, військового, культурного, промислового і громадського життя. Конференцію щорічно влаштовує Колґейтський університет. Гаслом цьогорічної конференції є: „Через силу до миру". Зокрема, треба підкреслити, що в конференції беруть участь представники 30 амбасад, представники Державного Департаменту, Департаменту Армії, що дають вияснення на різні запитання присутніх. На цьогорічній конференції Український Конґресовий Комітет репрезентований трьома учасниками (д-р В. Шандор, д-р Катерина Кохно і Волтер Прибила). На попередній шостій, конференції брали участь д-р М. Стахів і д-р В. Шандор.

Члени Української Студійної Делеґації вже в перших двох днях викликали значне зацікавлення серед всіх інших учасників своїми виступами в дискусії, що відбувалася після доповідей в чотирьох комісіях: для справ Східньої Европи, Близького і Середнього Сходу, Далекого Сходу і Західньої Европи. В своїх виступах українські учасники показали на дальшу загрозу совєтського імперіялізму після змін, які зайшли в Совєтському Союзі (д-р Катерина Кохно), звернути увагу на склад репрезентантів сучасного Совєтського Союзу з національного огляду (д-р В. Шандор) і подали критичну аналізу найновішої совєтської тези про „мирне співжиття". Крім того, ставили запитання до поодиноких прелеґентів, щоб і в той спосіб видвигати можливість участи поневолених народів на шляху до дійсного миру.

У вівторок вечір, Українська Студійна Делеґація улаштувала скромне прийняття, — на якому—серед 30 гостей — вітали представників Державного і Військового Департаментів та представників 14 амбасад. Між гістьми були присутні представники англійської, італійської, німецької, ізраїльської, голляндської, данської, бельгійської, шведської, південно - корейської і цейлонської амбасад, а також і репрезентанти балтійських держав, кореспонденти різних часописів, як „Лайф", „Тайм", відомий Маршал МекДафи, професори університетів і представник нафтового промислу.

КАТАСТРОФА ПОЇЗДУ ВАШИНҐТОН-БОСТОН

На гострому закруті коло залізничої стації в Бріджпорт, Конн., зірвався з рейок поспішний поїзд Вашинґтон-Бостон. З'їхали з рейок і скотилися з насипу 15 вагонів на всіх сімнадцять. В поїзді їхало 175 осіб. Згинув машиніст поїзду і 24 особи було поранених.

Франція стурбована ситуацією у В'єтнамі

Париж. — Французька делеґація буде старатися використати Женевську конференцію для здобуття від державного секретаря Доллеса обіцянки, що американський уряд робитиме натиск на південно - в'єтнамського прем'єра Нґо Дінг Дієма, щоб він почав переговорювати з північно - в'єтнамським комуністичним урядом на тему виборів в цілому В'тнамі, які, згідно з Женевським договором про замирення у В'єтнамі, мали б відбутися 20 липня 1956 року. Женевський договір підписала Франція і на неї натискають в цій справі Совєти та Північний В'єтнам, які сподіваються показати в загально - в'єтнамських виборах свою силу і „мирно" опанували ввесь В'єтнам зараз, або згодом, після періоду урядування лівого „народного фронту". Франція хоче додержати Женевський договір, але ані ЗДА, ані Південний В'єтнам того договору не підписали і вони не важають себе зобов'язаними дотримувати його постанов. Південно-в'єтнамський прем'єр не квапиться до виборів, бо він не вірить, щоб у Північ. В'єтнамі під комуністичним правлінням вибори могли відбутись дійсно вільні, а факт, що пд комуністичним північно-в'єтнамським режимом живе 3 мільйони більше в'єтнамців, виставлених на виборчий терор і диктат комуністів, ослаблює згори виборчі шанси вільних в'єтнамців. Нґо Дінг Дієм заповів, що проголосить в цій справі офіційне становище Південного В'єтнаму.

Світовий рекорд Галини Єрмоленко

У травні цього року в Менську на змаганнях легкоатлетів РСФСР, України, Білоруси, Москви і Ленінграду звернула на себе увагу студентка Галина Єрмоленко. Вона здобула перше місце в бар'єрному бігові на 80 метрів, випередивши чемпіонку Европи М. Голубничу та інших відомих бар'єристок. 6-го липня в Ленінграді Галина Єрмоленко здобула новий визначний осяг: на студентських змаганнях вона пробігла 80 метрів з бар'єрами за 10,8 секунди. Це на 0,1 секунди перевищує світовий рекорд, встановлений три роки тому на Олімпійських ігрищах Ш. Стріклєнд (Австралія).

Ще один редактор „Таймсу" був комуністом

Вашингтон. — Сенатська комісія внутрішньої безпеки переслухувала в четвер 14 червня репортера „Ню Йорк Таймсу" Айра Генрі Фрімена. Він признався, що приблизно один рік — між 1938 і 1939 — належав до комуністичної партії. Порвав з комуністами, бо не припали йому до вподоби ялові і нудні комуністичні сходини і наради. До комуністичної партії мав завербувати Фрімена Милтон Кавфман, екзекутивний директор Нюйорської Газетної Ґільдії. Досі до своїх зв'язків з комуністами призналося двох редакторів „Ню Йорк Таймс"-у й один відмовився зізнавати. Цього останнього — М. Л. Барнета — видавництво зараз же звільнило із праці.

В АМЕРИЦІ

● **Кол. президент Г. Труман**, промовляючи на конвенції масонської організації „Шрайнерсів", поручав Об'єднані Нації, як найкращий засіб до миру, і цивільних керівників військової сили, як заборолo проти мілітаризму. Хоч це був виразний натяк проти президента Айзенгавера, конвенція „Шнайнерсів" (знатних і впливових людей) прийняв резолюцію з висловом пошани для Айзенгавера.

● **Канадійський уряд** наказав перевести докладне слідство в справі катастрофи, в якій згинули — під гірською лявіною в горах стейту Алберта — 7 хлопців з американської школярської екскурсії. У слідстві будуть переслухані всі учасники експедиції, які 5 днів тому прибули з хлоп'ячого табору біля Филаделфії.

● **У Братлборо** в стейті Вермонт суд признав винною паню Лучілл Міллер, яка повчала 18 юнаків у побірному віці, як вони мають ухилятись від військової служби. Лучілл Міллер призналася до вини. Кари ще не визначено. Найвища кара, яка їй грозить — 5 років в'язниці за кожний випадок, отже 90 років в'язниці, і по $10,000, отже $180,000.

● **У Ню Йорку** сталась в середу мин. тижня катастрофа з ґелікоптером, що ним послугувується центральна автобусова стація при 9-ій Ев., в центрі міста. Підіймаючись в повітря з даху 16-поверхового будинку, ґелікоптер похитнувся і впав на поверх нижче, а звідтіль на вулицю. Пілот і фотограф, обидва досить поважно ранені, встигли врятуватись. На вулиці ніхто не потерпів. Причиною катастрофи було мабуть те, що не відлучено від машини електропроводу.

● **Перша жертва** дитячого паралічу після останнього масового щеплення вакциною Солка сталася в стейті Ню Йорк. 6-річний хлопчина з Брукліну в Ню Йорку, защеплений 2-го червня, захворів 6-го липня і за тиждень помер у шпиталі. Це — третій випадок смерти на поліо в Ню Йорку в цьому році. Загалом захворіло 6 защеплених дітей з-поміж 187,000, з того троє виздоровіли, а двоє ще важко хворі.

● **Бернард Барук**, один із найстарших американських державних мужів, що його називають „приятелем президентів" (Вилсона, Гувера, Рузвелта, Трумена й Айзенгавера), відвідав у минулу середу през. Айзенгавера й відбув з ним довгу розмову ,про яку не подано до часописів ніякої вістки. Звертають увагу, що перед своїм від'їздом з Америки, Барука відвідав в Ню Йорку Молотов. Барук має 85 років.

ВІСТІ З-ПОЗА ЗАЛІЗНОЇ ЗАСЛОНИ

(За совєтською пресою і радіо)

В УКРАЇНІ — ЖНИВА

На півдні України жнива в розпалі. Слідом за Кримською, Херсонською і Одеською областями до вибіркової косовиці приступили в Миколаївській, Запорізькій, Дніпропетровській, Ворошиловградській і інших областях. У зв'язку з цим совєтська преса б'є на сполох: рослі й густі хліба в багатьох місцях полягли, бракує комбайнів для збирання врожаю, незадовільно переведено ремонт сільсько-господарського знаряддя і машин. Кореспонденти газет нарікають, що „багато аґреґатів, що вже вийшли в поле, часто перестоюють через технічні несправності та організаційні неполадки. З тих же причин багато комбайнів не працюють в МТС Одеської, Херсонської, Кримської та інших областей". Винні, звичайно, в усьому цьому „низові працівники". Але не згадують при цьому кореспонденти, що взимі десятки тисяч тракторів, комбайнів, молотарок та інших сільсько - господарських машин, з наказу Москви, вивезено з України до Казахстану, на „цілинні землі", і тим позбавлено Україну необхідної машинерії. Тепер, як повідомляє „Правда" з 8 липня, „на період збирання колоскових на Україну прибули ... тисячі комбайнів із північних областей Російської Федерації, Білоруси, Латвії, Естонії та інших братніх республік ..." Отак хазяйнують московські окупанти на українських ланах!

„СТО ЕКСПЕДИЦІЙ НАУКОВЦІВ УКРАЇНИ"

Щоб показати „незалежність" і високий розвиток української науки в Совєтському Союзі, „Правда" з 9 липня ц.р. містить на першій сторінці під цим заголовком коротку новинку, в якій повідомляє: „Наукові співробітники багатьох інститутів Академії Наук Української ССР у ці дні роз'їжджаються в експедиції. Працівники інституту археології і інституту зоології вивчатимуть на берегах Десни стародавні пам'ятки матеріяльної культури. Археологічна експедиція виїде також у Запорізьку область. В Криму і Житомирській області науковці досліджуватимуть недавно відкриті джерела мінеральних вод, в Донбасі — нові родовища корисних копалин. Цього року науковці України проведуть понад сто експедицій". Одначе „Правда" не згадує, що всі здобутки і відкриття українських науковців записані будуть на конто „великої і найпередовішої в світі російської науки".

НЕМАЄ ЧЕРЕВИКІВ, НЕМА Й СІРНИКІВ...

У листі до редакції „Правди" діти вивезених на „цілинні землі" робітників нарікають, що в кооперативах, які нашвидку побудовано в новостворених радгоспах, не можна дістати дитячих черевиків. А кому й пощастило дістати черевики виробу Кзил - Ординської взуттєвої фабрики, то стопталися вони буквально за три дні. „Шкіра на цих черевиках, — пишуть діти, — обернулася на якесь лахміття, зап'ятки повідскакували, а золівки попротирались. І — просять тепер наші черевики каші ..." Це так у пустинях Казахстану. Але не краще і в Одеській області. Мешканці села Яськи, цієї области, пишуть до журналу „Крокодил": „Півроку ми вже ведемо боротьбу за вогонь. Наші прапращури напевно й не думали, що в 20-му сторіччі нам, їхнім нащадкам, прийдеться бігати до сусідів позичати вогонь. В чому справа? Бо в с. Яськи, в крамницях сільської кооперації вже півроку немає сірників у продажу. Селяни бігають від хати до хати, щоб позичити вогню, або мусять купувати сірники аж в обласному центрі ..."

В СВІТІ

● **17-річний князь Хуан Карльос Бурбонський**, син претендента на еспанський престол Дон Хуан і внук останнього короля Альфонса XIII, проведе кілька днів цього літа у таборі для юнаків організації Фалянґа в Еспанії. Недавно генерал Франко дозволив еспанським газетам надрукувати заяву Дон Хуана, що він не зрікається своїх прав на престол, що всі зрозуміли, як заповідь, що Еспанія таки вернеться до монархістичного устрою.

● **10-ий Конґрес** Комуністичної Партії СССР відбудеться 14 лютого 1956 року в Москві. Першу доповідь про діяльність Центрального Комітету партії виголосить Хрущов. Поміж дальшими доповіддями буде доповідь Булґаніна про висліди 6-ої совєтської п'ятирічки. П'ятирічка була буцімто „перевиконана" в травні ц. р., але ніхто не може перевірити того, що офіційно проголошено в Совєтах.

● **У Лондоні**, у в'язниці „Голловей", повішено в минулу середу 28-річну красуню Рут Елліс, матір двоїх малих дітей, за вбивство свого 25-річного любовника, автомобільного спортсмена, доконане в Великодню неділю цього року. Ця справа наробила в Англії багато шуму, бо до королівської канцелярії, до уряду і парляменту вплинули тисячі протестів проти застосування кари смерти. Міністер внутрішніх справ відмовився запропонувати королевій помилування Рут Елліс, а сама засуджена не просила ласки, заявивши, що хоче вмерти. В'язнична управа сподівалась демонстрацій, але 1,000 осіб, що зібралися перед в'язницею, стояли мовчки.

● **Рут Питтер**, 57-річна англійська поетеса, дістала від королеви Єлисавети II золоту медалю за книжку віршів, видану минулого року.

● **Австрійський уряд** приготовляє закон про відшкодування жертвам нацистського терору. Відшкодування мають давати тільки матеріяльно незабезпеченим особам.

● **У Палестині**, в прикордонній смузі між Ізраїлем і Єгиптом, вперше дійшло до порозуміння між жидами й арабами в двох точках щодо засобів, як протиділати вічним „інцидентам". Учасники переговорів, що ведуться під проводом канадійського генерала Бирнса, особливо не можуть погодитись щодо співпраці поліційних сил з обох боків, карання винуватців та виплати відшкодування, на чому настоює ген. Вирнс.

● **На Ісляндії** приготовляються до прийняття президента Айзенгавера і його дружини. На цьому острові, в дорозі до Женеви, літак „Колюмбіна", на якому летітиме президент з дружиною, приземлиться, щоб набрати пального. Президент Ісляндії частуватиме на летовищі високих гостей коротким сніданком. Це відбудеться в суботу вранці.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

ПЕРЕДПЛАТА:		SUBSCRIPTION RATES.	
На рік	$10.00	One year	$10.00
На пів року	5.25	Six months	5.25
На три місяці	2.75	Three months	2.75

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ГОЛОВНА ПЕРЕДУМОВА

У зв'язку з „конференцією на вершинах", що має початися в найближчий понеділок у Женеві, по цілому світі всіми голосами і відгомонами лунає слово: „Мир!" Повторюють це слово в усіх відмінках газети, вимовляється його з усіми наголошеннями в радіо, говориться і пишеться про нього в усіх зв'язках і без зв'язків. Миру і замирення — хоч нема війни — хочуть всі люди і всі нації. Що ж тоді стоїть на перешкоді тому мирові і чому його нема?

Цікаві коментарі на цю тему подибуємо в статті Дейвіда Лоренса в „Ю. С. Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 15-го липня. В цьому зв'язку він наводить слова президента Айзенгавера, сказані ним на одній з пресових конференцій. Президент твердив: „На довшу мету мир, якого ми бажаємо і який справді дав би людям спокій і певність у їхніх щоденних змаганнях, можна осягнути тільки на базі взаємного довір'я".

Цитований автор добачає в цих словах Президента всю суть теперішньої політичної проблематики в світі: необхідність взаємного довір'я, бо тільки на ньому можна базувати змагання до тривкого миру. Але це рівночасно вказує, як безнадійні ті змагання в сьогоднішніх обставинах.

Проблема бажаного миру є сьогодні проблемою наладнання відносин та „співіснування" між західнім світом і рабовласницьким Совєтським Союзом. Це й буде головною метою конференції в Женеві. Але будь-яке досягнення та будь-який результат цієї конференції були б можливі тільки тоді, якби західні представники могли мати бодай відповідну дозу довір'я до совєтського партнера на цій конференції. Чи є бодай мінімальні підстави для такого довір'я?

Безсумнівну відповідь на це питання дає вся дотеперішня історія і всі принципи та цілі Совєтського Союзу, визначені в совєтській ідеології і доказані совєтською практикою в найбільш переконливих формах. Усі ті принадливі гасла, що їх з такою любов'ю і тугою повторює кожна людина і що полягають у двох словах: воля і мир, є лише облудно-брехливою совєтською пропагандою, є тільки тактикою і підступним засобом до єдиної мети: завоювати і підкорити комуністичній диктатурі весь світ. Всі міжнародні договори Москви — як це вже не раз підкреслювали найвищі західні державні мужі і як це доказує безліч прикладів — не варті того клаптя паперу, на якому вони написані. Всі совєтські найбільш урочисті приречення і обіцянки — є тільки пустими фразами, всі совєтські запевнення і переконування — є тільки пропагандою. Зрозуміло, що в таких обставинах не може бути й мови про будь-яке довір'я, отже не може бути й мови про мир.

Яка ж розв'язка для такої безвиглядної ситуації? Лоренс бачить її цілком виразно, і його міркування такі:

Довір'я можна мати тільки до уряду, що його вибирає нарід у вільних виборах і що є перед народом відповідальний. Натомість було б зрадою і катастрофою довіряти диктаторам. Проблема миру була б без найменшого труду розв'язана, якби постала вільна, демократична система на просторах теперішнього Совєтського Союзу. „Не може бути роззброєння, договорів чи умов, поки народи Совєтського Союзу не є вільні і поки не є вільні народи сателітних країн". Визволення цих народів — „єдина формула, що може запевнити тривкий мир".

Людина, яка бодай побіжно зорієнтована в міжнародних обставинах, яка завдала собі бодай малий труд, щоб пізнати справжню суть червоної Москви, не може не погодитися з цим твердженням. Першою передумовою миру є довір'я, а головною передумовою цього довір'я є визволення поневолених народів та встановлення в поневолених тепер країнах вільних і суверенних урядів з волі народів цих країн. Логічно, першою і головною передумовою миру є воля всіх людей і всіх народів.

З цього дальший логічний висновок: не можна успішно змагати до встановлення тривкого миру, не створивши найосновнішої передумови такого миру, себто не спричинившись до того, щоб усі народи були вільні і незалежні, щоб не було неволі і диктатур. Цієї передумови не можна перескочити, і західній світ швидше й успішніше осягнув би свою основну мету — мир, якби, замість безнадійних конференцій та повторювань пустих фраз про можливість „співіснування" з большевизмом, повів у практиці справжню визвольну політику і допоміг поневоленим народам, у першу чергу українському, створити цю першу і головну передумову миру, можливого тільки на руїнах комуно-московської імперії.

Р. Смаль-Стоцький

НАСТУП СОВЄТСЬКОЇ ПРОПАҐАНДИ НА АМЕРИКУ

Вже від місяців не минає тижня, щоб американські університети, зокрема центри слов'яно- й совєтознавства, не діставали друкованої та писаної совєтської пропаґанди. Так і Слов'янський Інститут Маркетського Університету совєтські специ пропаґанди безупину „вшановують" своїми посилками.

З адресою поштових скриньок у східньому Берліні або Дрездені надходить пропаґанда за поворотом „на родіну", — значить, картотека совєтської розвідки в порядку; з Польщі, від католицької молоді Люблінського Університету, прийшов лист із підписами, написаний доброю англійщиною, пропаґуючий „мир і співжиття" з запрошенням на світовий з'їзд молоді до Варшави, що відбудеться за кілька тижнів; з Болгарії ідуть друковані брошури про рай для робітників і селян; з Угорщини йде всячина, ба навіть і Румунія дописується!

Але це тільки „помічна акція" сателітних комуністичних партій. Головна акція на Америку запланована самою Москвою в найширших розмірах та з величезною витратою коштів. Вона має ясну ціль знову відбудувати й зміцнити совєтські впливи та совєтофільські настрої в академічних колах Америки, поміж професурою й молоддю. Найліпшою ілюстрацією того барабанного вогню совєтської пропаґанди по американських центрах інтелекту хай послужать три оголошення в „Ню Йорк Таймс Букревю" з 3-го липня — один їх кошт коло 400 дол. Представництво совєтських книжок Фор Контінент Буккорпорейшин пропаґує передплату ось таких совєтських журналів, публікованих у Москві знаменитою англійською мовою: місячник кольорових ілюстрацій „Совєтюніон" за 3 дол. річно, ілюстрований місячник для жінок „Совєтвумен" за 3 дол. річно, місячник літератури й мистецтва (з поезіями, новелями, п'єсами, критикою) „Совєтлітератор" за 3 дол. річно, півмісячник „Нюз", присвячений економіці й політиці, за 3 дол. річно, і вкінці „Ню Таймс", тижневик, що цілковито займається закордонною політикою. Водночас розсилаються й проспекти всіх совєтських видань англійською мовою — вони такі дешеві й так гарно для пропаґанди видавані, що англійські видавництва не можуть з ними конкурувати. Як приклад подам А. С. Макаренка „Ди Ровд ту Лайф", три томи, 1,194 стор. з ілюстраціями — разом 2.50 дол. Н. Г. Чернишевський „Селектед Философікал Есейс", 610 стор. 1.75 дол., або А. Шаров „Лайф Трайюмфс", 248 стор. 75 центів.

З тривогою приглядаємось цій усій свистоплясці совєтської пропаґанди, бо за американськими данними („Таймс" з 11 липня) комуністична партія в Америці колись начисляла один мільйон членів. Це значить, якщо оцінити круг впливу одного комуніста тільки на 10 осіб, коло десяти мільйонів різношерстих „симпатиків - ідеалістів" всяких кольорів попутчиків і просто дурнів. Ця нова пропаґанда „культурного зближення" може розраховувати теж на повну підтримку імперіялістичної російської еміґрації, бо вона посилює „культурні впливи" їх „єдиної й неподільної Росії" в Америці і відсуває загрозу розподілу „матушки".

До того всього можна ще додати, роблячи підсумки за останніх 5-6 літ, що наша битва за усунення совєтофільської і м п е ріялістичної пропаґанди з університетів, програна. Проти нашого антикомунізму совєтофіли витворили свій анти-антикомунізм, і завдяки своєму ліпшому зв'язкові й активності та завдяки крикливим методам МекКарті поклали всіх професорів, що в ім'я правди їх поборювали, „на лопатки"... Битва скінчилася тим, що в дійсності в ім'я „академічної свободи" русофіли й совєтофіли вибороли собі право продовжувати свою стару пропаґанду по американських у н і верситетах, а всі антикомуністи й антиімперіялісти, щоб не стягнути на себе закид „мекартівства", замовкли... Якщо ще взяти під увагу всі ті успіхи, що совєтська пропаґанда була осягнула у фільмі й пресі, то тривога за Америку й українську справу не буде безпідставна. Московська пропаґанда вміє теж запрошеннями до Москви й оплатою подорожі та пишними прийняттями „очаровувати" американських наївних „інтелектуалів", в яких за останні роки розвинувся грізний голод за кав'яром і спрага за „настоящою водкою".

Входимо в добу, в якій Москва повторює стару тактику „зміни віх" щодо еміґрації і підставлювання кав'ярового корита для всіх чужинецьких чинників, що творять публічну опінію. А вся ця пропаґанда забарвлена до того ще й фальшивим миролюбним „гуманізмом", — щоб тільки Захід не згадував Москві долі всіх поневолених нею неросійських націй та її концтаборів... Правда, не усе вдасться Москві тими новітніми хабарями підкупити, — але наш досвід з журналістами й діячами, що відвідували Україну під час голоду 30 років тому, і там голоду не запримітили у своїх звітах, силує нас не бути оптимістами і не довіряти теж і політикам, що гасло „ліберейшен" вживають в дійсності тільки для виборчої пропаґанди.

Чи УККА і його екзекутива свідома, в яку добу вступає наша спільнота в Америці? Чи не скликати б їй американських професорів — українців та представників наших наукових установ на нараду, щоб усталити напрямні оборони проти цієї совєтської офензиви? Чи дійсно наші відповідальні діячі дали себе переконати, що англомовні видання УКК вже створили цілий „переворот" в Америці і що перемога національної справи у Совєтах, а зокрема української справи, в американській публічній опінії запевнена? А як тоді пояснити заяви сенатора Вайлі та амбасадора в ОН Ладжа щодо статусу України? Як пояснити собі проєкт генерала Давида Сарноффа? А як врешті виявити собі статтю шефа централі американської розвідки Алена В. Доллеса, брата державного секретаря в „Ню Лідер", з 13 червня „Чому володарі Росії в клопотах?" — де і сліду немає, що в голові такої впливової людини, як він, вже запалилася лямпа про вирішальне значення національної проблеми в Совєтському Союзі? Чи наші відповідальні діячі не переглянули б раз собі совєтські англомовні видання і не порівняли їх щодо мови, коректи й змісту з нашими, і не поробили з цього відповідні висновки?

Маємо до розпорядження тільки одну зброю для оборони Америки й української справи. Це — систематична контр-офензива проти Москви викладами й англомовними публікаціями, зокрема періодичними. Відповідні пляни лежать вже кілька років в УККА. Чи не взятися б нам до їх реалізації?

АТОМОВІ СТІЙКИ

Атомові стратеги дивляться на ґльоб не так, як ми колись в школі, збоку, а тільки згори. І бачать, що північний бігун вкритий суходолом, докладніше, льодовими полями, які можна порівняти з головою старовинного божка з двома обличчями, — одне з виглядом Атлантійського пакту, а друге з червоною зіркою, серпом та молотом. І певне, що в генеральному штабі держав Атлантійського пакту на військових картах накреслені стрілки, які означають можливі налети совєтських атомових бомбовиків на Північну Америку, і навпаки.

Таким чином стала Канада хоч-не-хоч головним фронтом у подвійно „холодній" війні. Вона пізнала, що консеквенції та завдання, які з цього випливають, можуть бути виповнені тільки в спілці з іншими державами. Природною формою такої спільноти була б організація колективної безпеки. І коли виявилось, що організація Об'єднаних Націй є вправді колективна, але не певна, Канада почала оглядатися за реальним розв'язанням цього питання.

Вже 1947 р. (за два роки перед заснуванням Атлантійського пакту) висловив теперішній прем'єр Канади Лоран думку, що „треба створити союз миролюбних демократичних держав, які були б готові взяти на себе певні міжнародні зобов'язання, за ціну збільшеної національної безпеки". Що такий союз дійсно постав (Атлантійський пакт), в цьому велика заслуга Канади. І тому її зв'язок з цією організацією тісніший, як котроїбудь іншої держави. Ніяка країна не включила своїх збройних сил так далеко в Атлантійський пакт, і не вживає таких енерґійних заходів у ділянці політичній та господарській в рямцях цієї організації, як Канада.

Одна з постанов Атлантійського пакту (артикул 2) жадає від партнерів докладати всіх зусиль для скріплення та затіснення приязних міжнародних взаємин, вистерігатися конфліктів в ділянці міжнародної господарської політики та підтримувати господарську співпрацю. Цю постанову прийнято на бажання Канади, а тому й зветься вона „Канадійським артикулом". В зв'язку з цим відношенням Канади до Атлантійського пакту, її зусилля в справі прийняття Західньої Німеччини в склад цієї організації (які зрештою, як знаємо, увінчалися успіхом) — зовсім зрозумілі.

Реальна сила Канади, тобто стан її армії виносить у всіх трьох родах зброї — наземна, повітряна і морська армія — 120,000. Характеристичним явищем є факт, що вже сьогодні більше як половина цієї армії припадає на повітряну фльоту. І є зовсім певним, що це відношення буде збільшуватися на користь летунства. Недавно, в зв'язку із згаданим станом, генерал канадійського летунства Плент, жартуючи висловив думку про те, що, мовляв, треба скасувати наземну армію, а людей та гроші призначити повітряній фльоті. Начальство цього генерала за цей жарт покарало його перенесенням на інший пост.

Але навіть найліпші та найскоріші літаки не допоможуть нічого, якщо на випадок війни ворожі літаки не будуть своєчасно спостережені. Тому Канада була примушена шукати забезпеки проти несподіванок зі сторони дволичного божка із червоною п'ятираменною зіркою. В цих шуканнях знайшла вона спільника у сусідній державі, а саме в ЗДА. Ці дві держави розбудовують охоронний вал, зложений з трьох поясів, які тягнуться впоперек континенту. Два пояси — південний та середущий — є вже практично готові, а біля будови третього, північного, що буде йти вздовж побережжя полярного моря, заходяться американські інженери. Коли обидві північні лінії мають служити виключно як алярмові стійки, то третя, південна, є лінією радарових станцій та летовищ. Кошти цих будов - забезпек поносять обидві ці держави спільно, бо обидві вони наражені на рівну небезпеку. Треба згадати, що Канада в спільноті Атлантійського пакту є тією державою, яку називають „летунським вишколом". Незабаром прибудуть до цієї школи нові учні, а саме німці.

Вкінці не від речі буде згадати про канадійську фльоту та її завдання на випадок війни. В рямках морської оборони, припадає на неї завдання охороняти морські транспорти проти ворожих літаків та підводних човнів. Для співпраці в цій ділянці призначено певну кількість літаків, літаконосців та охоронних човнів. Зокрема, покладається великі надії на охоронні човни об'єму коло 2,600 тонн. Рішальною зброєю на цих човнах є метачі водних бомб. Швидкість цих човнів залишається військовою таємницею.

Нестор

Юрій Таркович

ЖНИВА НА УКРАЇНІ І НЕВІДРЕМОНТОВАНІ КОМБАЙНИ

На Україні, передусім в її південних областях, як Херсонській та Кримській, продовжується збір пшениці. З цієї нагоди совєтська преса підняла черговий галас. Розуміємо нервовість московсько - большевицьких диктаторів. За самими совєтськими даними, Україна дає понад 60% усієї пшениці Совєтського Союзу (крім того, 40% кукурудзи, 80% цукру і 30% м'яса) — і могла б давати значно більше, бо ж була колись житницею цілої Европи. Внаслідок нежиттєздатности колгоспної системи, тільки з великою напругою і жертвою поту українського народу вдається якось зібрати цей, по суті, мінімальний врожай. Київська газета „Правда Украины" (російською мовою) з 21 червня ц. р. признає, що „в цьому році це напруження повинно бути незрівнянно більшим". Отже Москва вимагає ще більше поту, ще більше праці, ще більше крику та підганяння.

Є декілька причин, які у зв'язку з жнивами так нервують большевицьких підганяйлів. В першу чергу це — загрозлива недостача комбайнів, які мають вирішальну ролю у жнивах при колективному господарстві. Минулого року, як про це не раз писала совєтська преса, вислано з України до Казахстану понад 20,000 комбайнів разом з механізаторами, і це тоді дуже від'ємно відбилося при збиранні врожаю на Україні, бо, як відомо, в 1954 році на нашій батьківщині був недобір урожаю на 22 мільйони пудів (3 мільярди 584 мільйони кілограмів!). Велика частина поточної продукції комбайнів і інших сільськогосподарських машин йде також у казахстанські пустелі. На Україні лишилися комбайни, що потребують основного ремонту, а ремонт ішов і йде вкрай незадовільно.

Київська газета „Радянська Україна" з 31 травня жалілася, що „наприклад, Нижньо - Сірогізька, Раденська, Токарівська, Ново - Троїцька і інші МТС Херсонської области плян ремонту комбайнів виконали тільки на 3-7 відсотків!" Ремонт комбайнів в інших МТС не кращий. Ця сама газета подає, що „Новоолексіївська МТС досі відремонтувала лише один комбайн з двадцяти, а Тарасівська МТС привела до ладу всього 4% свого комбайнового парку"..

Московсько - большевицька пропаґанда просто переходить в паніку, пишучи про ці факти, які вона не може замовчати. Шукають винуватців — і лають всіх і вся. І виходить, що винні не тільки МТС, бо ремонт комбайнів затримується також з браку всіх запасних частин, потрібних для сільськогосподарських машин. Тоді починають лаяти („Радянська Україна", червень 1955 р.) також заводи в Харкові, Києві, Бердичеві та Прилуках, які не додають давно замовлені запасні частини. А з нагоди виправдуються тим, що у них немає сирівців. Оце й є оте зачароване коло, з якого нема виходу.

Гаряча пора жнив, очевидно, це не тільки совєтське явище. Всюди відбуваються жнива, — тяжкий, але й радісний час для селянина. Але у вільних країнах селянин є паном своєї землі, і він сам, без втручання „мудрої партії", завчасу все підготовляє і ремонтує. На Заході нема такого випадку, щоб у порядного господаря комбайни й інші машини не були відремонтовані перед жнивами. Він приводить до ладу всі машини ще зимою, запасних частин йому не бракує, і жнива ідуть спокійно, без перебоїв, без крику пропаґандистів, які тільки перешкоджають в праці. Найважливіше це те, що у вільному світі кожен селянин знає, що дорібок його праці належить тільки йому і його дітям.

В Совєтах, очевидно, все інакше, все по комуністичному. „Під керуванням мудрої партії країна впевнено йде до вершин людського щастя і буяє соняшним цвітінням", — захоплюється пропаґандист з „Радянської України" з нагоди початку жнив. Але навіть сама московська „Правда" з 24 червня ц. р. мусіла полити холодною водою голову і язик „братнього" писаки з Києва, з сумом заявляючи, що „в колгоспах і радгоспах, в результаті затягування збирання врожаїв звичайно пропадає до четвертини, а то й більше врожаю".

Така незавидна ситуація під час жнив була на Україні минулого і передминулого року, так напевно буде цього і наступного року. Хоч Україна дає понад 60% всієї пшениці, вирощуваної в Совєтському Союзі, на нашій батьківщині знову буде недостача хліба. Колгоспне господарство неспроможне використати багатства української землі, неспроможне зібрати навіть ту пшеницю, що її дає наша багата земля в обставинах рабовласницької колгоспної системи. А пшеницю, що її все ж таки зберуть, посилають в Росію, Китай та на підтримку всяких большевицьких заворушень у цілому світі.

„ПЕРЕСТАРАЛИСЬ"

Під таким заголовком вмістила московська „Литературная Газета" статтю, в якій осуджує київську „Радянську Культуру", де надрукована була широка рецензія на... ненадруковану ще книжку А. Трипольського. „Радянська Культура" образилась і, набравшись відваги, виступила проти „старшого брата" з „недостойними випадами". Тоді в справу втрутилася колегія міністерства культури УССР і на засідання 1-го березня „гостро засудила факт передчасного виступу „Радянської Культури" з рецензією на книжку А. Трипольського до виходу цієї книжки з друку і признала неправильною полеміку „Радянської Культури" з „Литературной Газетой". Спричинника полеміки з редакції київської газети усунено. І так розв'язано конфлікт між двома „республіканськими" газетами.

Вол. Дорошенко

В ГАЛИЧИНІ 50 РОКІВ ТОМУ

12

Та правду кажучи, й ми дивилися на них, як на наречених, а Марусі, здається Дмитро був небайдужий, але якось до одружіння в них не дійшло. А шкода, бо Маруся була нічого з себе панночка — гарненька й недурна, як раз до пари Дмитрові Івановичеві. Та, не знати, з якої причини до шлюбу в них не дійшло й Маруся вийшла згодом за відомого в Петербурзі адвоката соціял-демократа Соколова. Та ось курси скінчилися, відбулася спільна фотографія й народ почав роз'їздитися. Мої приятелі — Дмитро Іванович і М. Деркач, із якими я приїхав був до Львова, подалися додому. Але я ще лишився в Галичині аж до початку нового шкільного року, щоб докладніше приглянутися її життю, а головне й мене кортіло побачити екзотичну Гуцульщину.

II. МАНДРІВКА ПО ГУЦУЛЬЩИНІ (Серпень 1904 р.)

1. Виїзд зі Львова й зупинка в Коломиї

На Гуцульщину вибралися ми втрьох: я, Дмитро Розов, студент петербурзької політехніки, молодий ще хлопчина, дуже милий і сором'язливий, як дівчина, якийсь — кревняк відомого київського книгаря Розова, й студент — галичанин Юліян Ситник, з яким ми познайомилися й заприязнилися на курсах. Він був родом верховинець, або бодай підгірянин і добре знав Гуцульщину. На наше щастя він зголосився бути нашим провідником, чим ми з Розовим дуже втішилися.

Вибралися ми без жадного виряду, бо ж ні я, ні Розов не мали поняття про мандрівки в горах, а Ситник чомусь нас про це не поінформував. А втім, вибираючися до Галичини, ми навіть не думали про виправу в гори, а рішилися на це вже по курсах, коли й грошей уже не було на придбання необхідного виряду — відповідних черевиків, светра, непромокального плаща, наплечника й палиці. Я взяв з собою тільки звичайну пелерину з капюшоном, яка й рятувала мене під час дощу в горах. Черевики ми мали звичайні міські, непридатні на такого роду виправу.

Зі Львова ми виїхали поїздом до Коломиї, де Ситник мав рідню чи знайомих. Тут ми спинилися й наш ґід повів нас до якоїсь родини, що жила в досить бідній хатині десь на передмісті. Тут нас дуже сердечно гостила кавою пані дому з донькою, молодою дівчиною. Ми мусіли, як знані чужосторонці, вписатися дівчині до альбому. Як та дівчина й її мати називалися, ми навіть тоді не знали, бо коли знайомилися, то не дочулися прізвища, а Ситник не вважав за потрібне поінформувати. І я навіть пізніше, осівши у Львові, не дізнався, хто нас гостив тоді в Коломиї, бо Ситник за той час виїхав до Америки.

Тепер уже не пам'ятаю, чи тоді таки, чи вже по повороті, були ми на з'їзді радикальної партії, що відбувався в Коломиї.

Ситник був радикал і повів нас на цей з'їзд. Верховодив на з'їзді покійний д-р Кирило Трильовський, провідник радикалів, з яким ми познайомилися були ще у Львові.

Трильовський пильно займався заснуванням „Січей" і поза цим світу не бачив. Тоді він дуже клопотався зовнішнім виглядом січовиків — їх одягом, капелюхами та прикрасами однострої і шапок січовиків — і на з'їзді багато часу присвячував саме справам їх умундурування. У протилежність до „Січового батька", як звали Трильовського, дядьки-радикали в своїх виступах на з'їзді займалися прозаїчними, буденними мужицькими справами.

І знову була для нас приємна невидальщина, як гарно й розумно говорили селяни про всякі свої болячки. Були між ними дуже гарні бесідники. Я пам'ятаю з того з'їзду тільки Івана Сандуляка, мужицького діяча, відомого в цілому краї, довголітнього посла до галицького сойму. Були й інші промовці, але Сандуляк був між ними найбільшою фіґурою.

Розумні промови і взагалі реальні виступи селян дуже мені припали до вподоби.

А Трильовський пописувався, як звичайно, демагогічними промовами й пропозиціями. Особливо накидався він на „панів" за їхнє нібито здирство, хоч сам був попівського роду. Він намовляв селян, щоб за треби платили духовенству згідно з таксою, установленою ще патентом цісаря Йосифа. Цей „Йосифінський патент" Трильовський видав навіть окремою брошурою, хоч він уже не відповідав тодішнім економічним умовинам.

Тепер уже не пам'ятаю, хто ще був з радикалів-інтеліґентів на цьому з'їзді, бо всіх їх заслонив у моїй пам'яті „Січовий батько" у досить таки фантастичному костюмі, в широкополій пелерині й не менше широкому чорному капелюсі з перами й зірками та Сандуляк у своєму цяцькованому сардаку.

2. З Ворохти до Жаб'я

З Коломиї ми поїхали до Ворохти, а звідти пішки подалися до Жаб'я чи пак Жабйого, як кажуть гуцули.

Ситник не йшов, а гнав, як божевільний. Ми з Розовим хотіли б іти собі помаленьку, оглядати місцевість і любуватися небаченою досі природою, горами, лісами, долинами, потоками, царинками, плаями й мальовничими мешканцями та їхніми „оседками", що своїм положенням і укладом цілком нагадували слова нашого стародавнього літопису, що, мовляв, жили наші предки — „кожне окремо своїм родом". І оседок гуцульський воскрешав перед нами картину, як власне ті предки жили. Це була своєрідна твердиня, замкнена з усіх боків забудуваннями, яка охороняла своїх господарів перед лихими людьми й диким звіром.

Вибираючися на Гуцульщину, я мав деяке поняття про країну й її мешканців із етнографічних матеріялів, опублікованих НТШ, головно з „Гуцульщини" Вол. Шухевича, та з статтей і ілюстрацій у „Зорі" — церков, осель і типів. Пригадую собі малюнки Корнила Устияновича — „Гуцул", „Гуцулка", „Гуцулка верхи на коні", „Гуцульське весілля". В оригіналі побачив їх тепер у Львові. Але ці відомості не могли заступити безпосередньо знайомість з краєм та його людом, таким оригінальним і цікавим, — тож ми з Розовим були просто зачаровані пишною його природою й мальовничістю його мешканців. Ми на власні очі бачили всю красу Гуцульщини, бачили гори, хмарами покриті, красні царинки, вкриті квітами, розлогі полонини, бурхливі потоки, дрімучі ліси, де покотом лежали величезні погнилі стовбури смерек, покриті мохом, глибокі яруги з стрімкими схилами, якими нераз мусіли сходити вділ чи дертися вгору. Нам це не легко приходило, а тим часом гуцули легко і швидко „стрикали" (вибігали) здолу на верх і навпаки. Бачили ґаздинь і ґазд, дівчат і леґінів і при праці і в свято під церквою, куди вони поспішали піхотою, чи верхи на своїх кониках. Бачили і в живій дійсності гуцулку з образу Устияновича, як вона хвацько їхала верхи на своїм коні, з повними бесагами, перекиненими впоперек, з люлькою в зубах. Коні гуцульські — маленькі, особливої раси, призвичаєні до їзди стрімкими стежками, часто-густо над глибочезними пропастями. Бачили ми гуцульські танки й чули співанки й трембітання, бачили й самих майстрів цього мистецтва, як, високо піднявши свій довжелезний струмент, і випнувши груди, подавали сумний знак про чиюсь смерть...

Не чули тільки в горах пташиного співу, бо на Гуцульщині, крім супа й орла, нема наших птахів, опріч горобця, що цьвірінькає собі по селах, положених нижче при шляху.

Семен Старів
Делеґат УККА до ООН.

ЮВІЛЕЙНА СЕСІЯ ОБ'ЄДНАНИХ НАЦІЙ

(4)

Промова президента Айзенгавера була цінна тим, що повторюючи принципи, на яких базується ООН, тобто принцип свободи людини і націй, як також мирне співжиття між людьми, націями і державами, він запевнив, що ЗДА й надалі будуть дотримуватися цих принципів і будуть підтримувати і співпрацювати з цією організацією. Він наголосив такі головні думки:

— людина, як фізичне, інтеліґентне і духове створіння, має індивідуальні права, дані їй вищою силою, обмежені тільки її обов'язком уникати нарушення прав інших;

— справедливість, шляхетність і воля це ідеали, які піднесли людину вище за степового звіря. Позбавляти людину можливостей жити під її покровом є злочином перед людством;

— люди мають унаслідуване право вибирати свій уряд;

— вільний доступ до знання і освіти є правом усіх громадян і всього людства;

— жадна нація не має права вживати сили проти іншої нації.

Далі президент Айзенгавер заявив, що на основі цих принципів

— уряд ЗДА завжди буде визнавати і підтримувати ті бажані економічні, культурні і духові можливості кожної особи, на які, як людина, вона має право;

— в відносинах з іншими країнами ЗДА будуть визнавати суверенність і рівні права;

— уряд ЗДА готовий розв'язати всі конфлікти мирним шляхом, щоб тільки уникнути війни.

Далі президент Айзенгавер висловив надію, що кожний уряд в майбутньому утримається від диверсії, примусу, інфільтрації і знищення других урядів з метою досягнення політичних і матеріяльних вигод, або через різницю філософій, релігій чи ідеологій. Тільки шляхом справедливости, чесности, взаємопорозуміння і поваги один до одного можна буде досягнути миру.

Свій виступ президент Айзенгавер закінчив висловом надії, що через Організацію Об'єднаних Націй і через її Хартію держави світу знайдуть спільний шлях до порозуміння та забезпечення миру і добробуту всього людства.

Під бурхливі овації присутніх Президент повернувся на своє місце. Цим разом аплодував і Молотов. Робив це він неохоче і байдуже, оглядаючись то до Зарубіна то до білоруського Кісільова.

Після Айзенгавера сесію вітали посадник Сан Франціско, губернатор Каліфорнії, генеральний секретар ООН та президент дев'ятої сесії Генеральної Асамблеї. На цьому урочиста частина сесії, присвячена десятій річниці заснування ООН, була закінчена. Завтра — ділова частина.

Тепер спішу із залі сесії, щоб побачити українську демонстрацію перед будинком, де відбувається ця сесія.

III.

„Воля Україні!"

Будучи ще в будинкові Опери, після промови президента Айзенгавера та інших, коли перша сесія закінчила свою роботу, я підійшов до вікна, щоб звідти побачити українську демонстрацію. Не бачу нікого. Глянув на годинника — п'ята; отже вже запізно. Демонстранти вже розійшлись.

Зате бачу щось інше: два чорні люксусові авта; марки Кедилек, з червоними прапорцями і емблемою ООН, стоять перед входом до опери. Нема сумніву — то авта совєтської делеґації. Навкруги хмара поліцаїв, так, що і миша не проскочить. Молотов, значиться, боїться. Та й за нього бояться.

Ранком сан-франціськанські часописи натякали, що Молотов боїться якихось помідорів і тухлих яєць. Не всі мабудь знали, про що мова; я теж не задумувався над цим, далеко не романтичним поняттям, але ось тепер, дивлячись на цю його численну охорону, я пригадав чорної слави покійного Вишинського, а з ним і українські гнилі помідори в Ню Йорку. Отож, Молотов мабуть боїться тих омідорів і тут, в Сан Франціско.

Ще щось зобачив, а то — справжнісіньких емвеДистів — таких же точнісінько, як їх можна уявити собі на Луб'янці чи на Лук'янівці. З півдюжини їх стоять біля тих авт, чекаючи на свого господаря. Курять безпощадно — здається, що пальці смокчуть. Одягнені, можна сказати, поевропейськи, але ж, як кажуть, скільки мавпу не вдягай, а хвіст завжди буде видно. Ось дивлюсь на одного: синє вбрання, зелена сорочка і, здається, чорна. краватка Лівою рукою курить, а праву тримає в кишені, — мабуть стискає пістолю.

Оглядаюсь і бачу, що за мною слідить поліція. Я не маю гнилих помідорів, але мої кишені віддуваються. Чотири поліцаї слідить за тими кишенями. Повертаюсь і витягаю з них папери. Поліцаї усміхаються, мовляв, все могло там бути.

(Продовження буде).

УКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МУЗЕЙ В ОНТЕРІО, КАЛІФ.

Сум і жаль огортали мене, коли я відвідував чужинецькі музеї. Набігали думки — чому не маємо свого музею? Маємо багате минуле, велику культурну спадщину, яка викликала подив серед чужинців, що відвідували Україну, як в минулі, так і в нинішні часи.

Але випадково довідався з преси, що в Каліфорнії, в м. Онтеріо існує Український Національний Музей. Дорога далека, все ж таки вирішив поїхати подивитись, що то за музей, який так несподівано з'явився у Каліфорнії. Часто в пресі багато пишуть про ту чи іншу справу, але коли перевірити, то або не має нічого, або дуже мало. По правді кажучи, я не вірив, що в музеї побачу щось цікаве. Бо де ж так, не було нічого і раптово з'явився музей. Для розбудови музею потрібен час та кошти, та і не малі кошти. Все ж таки вирішив поїхати.

Після довгої дороги під'їжджаю до м. Онтеріо. Авто мчить по чудовому „Фрі Вей" до Онтеріо, звертаю на Юклід евеню, яка своєю красою та старими деревами нагадує мені подільські шляхи, обсаджені липами. По обох боках вулиці гарні будинки, що потопають у зелені та квітах. Прекрасне Онтеріо — не місто, а садок. Звертаю на „Н" стріт та шукаю номера будинку, де міститься музей.

Зупиняю авто перед гарним двоповерховим будинком в еспанському стилі, неначе спеціяльно збудованим для музею. Дзвоню. Відчиняє двері старша людина і запрошує до кімнати. Заходжу до кімнати й очам своїм не вірю. З стін на мене дивляться наші славні гетьмани. Стародавні образи в античних рамах. Образ гетьмана І. Мазепи написано в 1730 року. На стінах висить стародавня козацька зброя, під шклом реліквії козацьких часів. Враження, що я не в музеї, а в гетьманській палаті старої доби. Кімната гарно і ґрунтовно устаткована, немає нічого зайвого. Крок за кроком оглядаю музей: Старовинні олійні образи гетьманів, зброю різних часів, гетьманський пояс слуцького виробу, стародавні срібні речі, кубокчарку гетьмана Полуботка з його гербом та ложку. Перстень - печатку з ініціялами І. В., може Івана Виговського, або іншого нашого достойника. Хрест з св. мощами, що його давала Києво-Печерська Лавра гетьманам, коли вони виходили в похід. Срібні гроші 1566 року, з часів литовсько-українських взаємин. Фотостати гетьманських універсалів, гривень XII-го століття, книжки 1686 року та інші реліквії нашої давнини.

В кімнаті XX-го століття бачу олійні та акварельні образи, в гарних рамах. Портрети — Т. Шевченка, Л. Українки, М. Леонтовича, генерала Чупринки, українські краєвиди та інші образи, писані олівцем. В цій же кімнаті багато різьблених виробів, а під склом різні реліквії та речі побутового значення. Особливо гарні олійні образи українських краєвидів.

Бібліотека обставлена гарними шафами, зразковий порядок. Книжки українські, англомовні про Україну та інші. Відділ фотографій має велику кількість фото - карток. Особливо цінна збірка фотографій — це дарунок сотника П. Олексієнка. Збірка складається з 600 штук фотографій, починаючи з 1917 року по 1954 рік. Всі фото - картки розташовані на твердому папері та вмонтовані в альбом.

В кімнаті визвольних змагань образи наших визначних громадян, які приймали діяльну участь в тих змаганнях, та лицарів військовиків, писані олівцем або побільшені з фото-карток. „Не дивуйте, що не маємо тут олійних образів учасників наших визвольних змагань, але з часом ми їх будемо мати, ми не в стані тепер цього зробити за браком коштів. Образи цих достойників повинна дати до музею наша суспільність", каже мені заступник директора.

Справді відчувається пустка між гетьманською добою та добою визвольних змагань. Цю пустку повинна заповнити наша спільнота олійними образами, починаючи з 1917 року по 1955 рік.

Оглянувши музей, серце сповнилось ґордістю з того, що я належу до українського народу. З'явилась віра в людей, віра, що є ще люди, які не шкодують свого часу, ні коштів і ведуть уперту боротьбу за нашу культуру, за нашу історію.

Я свідомий, що праця почата велика, що двом-трьом особам вона не під силу й вони не побудують такого музею, який міг би виконати покладене на нього завдання. Я вірю, що українці, розсіяні по світу, допоможуть розбудувати музей гідний українського народу. Українська спільнота повинна допомогти розбудові музею — хто грошевими датками, матеріяльними цінностями та моральною підтримкою. Ми повинні збудувати осередок української культури у ЗДА, і це наш святий обов'язок.

Ще раз оглянув музей та будинок, і не пожалкував, що приїхав з далека.

Василенко,
Пфенікс, Арізона.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Йорк, Н. Й.

З діяльности Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій

Нововибрана Управа Комітету Об'єднаних Американсько-Українських Організацій міста Ню Йорку, Відділу Українського Конґресового Комітету Америки, на своєму першому засіданні уконстатуувалися так: Петро Кучма — голова, д-р Василь Вишиваний - перший заступник голови, Катерина Пелешок — другий заступник голови, Микола Комарницький — третій заступник голови, Іван Винник — секретар української мови і референт Українського Народного Фонду, Іванна Бенцал — секретарка англійської мови, Володимир Сушків — фінансовий референт, адв. Володимир Стек — референт зовнішніх зв'язків, д-р Василь Вишиваний і Гнат Марчак — організаційні референти, мґр. Василь Захарчук — імпрезовий референт, Ірина Повзанок — культурно-освітня референтка, д-р Олександер Соколишин — референт преси, Олекса Сокіл — референт молоді, Тиміш Шевчук — господарський референт, проф. Михайло Лисогір, Мартин Малетич, сотник; Петро Зілінський, Григорій Вакуменко, Ірина Скодзінська, Микола Андрейко, Іван Юрченко — члени.

Контрольну Комісію очолив адв. Роман Гуглевич, до якої як члени вибрані: д-р Володимир Калина, інсп. Петро Бакович, Олекса Кейс, Григорій Яремчук.

Екзекутива намітила в 1955 році в дні 30 жовтня відбути Листопадове Свято, а в дні 5. листопада 1955 величавий бенкет і баль з нагоди 50-ліття зорганізованого громадського життя на терені великого міста Ню Йорку, получений з подякою за проголошення губернатором стейту Ню Йорку А. Гарриманом і посадником міста Ню Йорку Р. Вагнером Українського Дня. Тому, що згадані проклямації, видані в дні 22-го і 23-го січня 1955 р., відбулись перший раз на терені найбільшого міста світу, в осідку Об'єднаних Націй, у місті Ню Йорку, де в цей день на ратуші побіч американського зоряного прапору повівали українські прапори, зорганізоване громадянство метрополії повинно гідно відзначити ці річниці. В дальшому баль і бенкет буде започаткуванням щорічних святкувань українських днів, подібно як це роблять інші національності. На бенкеті і балі, який відбудеться в готелі Статлер, візьмуть участь високі американські й українські політичні діячі та найкращі мистецькі сили. На балі предбачено вибір королеви краси (місс Україна) та коронацію її посадником міста.

Управа вірить, що організації метрополії і сусідніх стейтів оцінять позитивно намір екзекутиви, та піддержать в акції розпродажі білетів по $10 на бенкет і по $3 на баль від одної особи.

З цієї нагоди Комітет запляннував видати Пропам'ятну Книгу, в якій буде поміщена коротка історія Об'єднаного Комітету, організацій - членів Комітету, проклямації Українських Днів та оголошення. Організації повинні вже заздалегідь опрацювати матеріяли і пересляти до секретаріяту Об'єднаного Комітету. До книги приймається оголошення від підприємців, товариств, установ, організацій та поодиноких громадян. Бенкет мав би притягнути увагу американського світу й на нім мали б виступити визначні американські політики з оцінкою української проблеми в світі.

Для докладного обговорення цієї справи рішено скликати Квартальні Збори на день 25 червня 1955 р.

Екзекутива постановила відбути в дні 22 січня 1956 р. Свято Державности й Соборности України, роблячи вже від сьогодні заходи, щоб в Ню Йорку відбулося тільки одне Свято.

Для відзначення п'ятої річниці Української Радіопрограми п. Петра Мельника, яка тісно співпрацює з Об'єднаним Комітетом, делеґовано до Святочного Комітету представника Об'єднаного Комітету та вислано письмо з привітанням і побажанням успіхів.

Для першої української телевізійної програми на терені З'єдинених Держав Америки, веденої п. Романом Мироновичем, вислано письмо з побажаннями успіхів.

На посвячення Сумівської Оселі виделеґовано з привітом члена Управи п. сотника Петра Содоля Зілінського.

Звернено також увагу, що не всі організації з нагоди Паради Льояльности вплатили пожертви на покриття найконечніших видатків, як оркестра, пропаґанда, ґузики. З цього приводу Комітет мав втрати $250 і тому просить Організації, які ще не виконали свого обов'язку і не вплатили відповідної пожертви, щоб це зробили якнайскорше.

Усталено, що на час вакацій важливіші справи буде полагоджувати Президія.

Д-р О. Соколишин,
пресовий референт

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ХТО ОПРАЦЮВАВ НОВИЙ УКРАЇНСЬКО - АНГЛІЙСЬКИЙ СЛОВНИК?

Високоповажаний Пане Редакторе,

В числі 118 „Свободи" з дня 25 м. м. поміщено рецензію п. В. Стецюка на новий українсько - англійський словник, у якій написано:

„Ось перед нами новий українсько - англійський словник, що його опрацював відомий наш вчений - професор славістики Саскачеванського Університету, д-р Андрусишин".

Як ініціятор того словника, дозволю собі подати до Вашого відома, а теж і до відома, а теж і до відома читачів „Свободи", що основну роботу над ним виконав я, а технічну працю, головно переписування рукопису на машині, моя покійна дочка Олена. В наголовку словника зазначено, що він опрацьований **К. Андрусишином і Я. Кретом** при співпраці **О. Андрусишин,** отже Шановний Рецензент помиляється, коли пише, що цей словник опрацював тільки проф. Андрусишин, як це виходило б із наведеного вгорі місця з його рецензії. В ім'я правди дозволю собі подати це до відома й просити Вас надрукувати в Вашому часописі.

З глибокою до Вас пошаною
Яків Н. Крет.
Вінніпеґ 30 червня, 1955.

З наших буднів

ПРО РОЗКОЛЕННЯ АТОМА

(Під Остапа Вишню).

Даремне хвастаються всякі лорди, Форди, Мек-Артури та інші іноземні інтервенти, що це вони його розкололи...

Атома — тобто.

А дзузьки! В нас, в Радянському Союзі, його, анахтему, розторощили!.. Зразу, правда, довгенько з ним воловодились наші академіки — товариш Капиця і всякі інші умні товарищі, беруть його і сюди, і туди, а він, контра, не подається!

Атом отой не подається. Дійшли слухи до товариша Берії, — він же тепер запеклий ворог народа і зрадник, а в той гас товариш Берія був у нас один із визнагних науковців. То ж, кажу, дійшли слухи на Кремль, до товариша Берії, що не подається!

— Не подається? — пита товариш Берія.

— Не подається, Лаврентій Скорпійоновиг, — кажуть академіки.

— Гаразд! Давайте його сюди — на Луб'янку!

Ну, у нас, на Луб'янці — хлопці з іскрою, самі, сказати б, спеціялісти по розбиванні щелепів, герепів і гого б там не попало під руки. Як взяли його, бісову лигину, в ізолятор, як походили по ньому день і другий, то він на третій день мов шовковий став! З рук молочко п'є...

Розколовся!

Тут його товариш Берія сам і допитує:

— Признавайсь, контра собага, хто був з тобою в змові і кого ти звербував до атомового бльоку?

Так він усе гарненько виспівував, як „Отгенаш"!

— Був я, знагить, каже, в спілці з нютронами, гидроґенами, молекулами, з всякими ізотопами та іншими канібалами...

Оце ж він, анахтема, всіх їх розоблагує, а наші академіки, товариш Капиця та інші, рядом сидять і все тогно записують в тетрадки і тут же вгені таблиці складають — хто, знагить, з ким, що і до гого... Списали і прямо в лабораторію — трах! — і по тим, звигайно, планам, відзнагаюги 36-ті роковини великої соціялістигної Революції, сконструювали першу в світі атомову бомбу — Миру!

Ну, тут, зараз, в самий головний штаб пролізли, звигайно, американські шпигуни і вкрали наші секретні плани...

І по нашим планам — їхню, імперіялістигну бомбу склеїли...

А тепер ще хвастаються, іроди, мовляв — атома розкололи!

А дзузьки!

Ікер.

● Формоза є одною з перенаселених країн. На обширі 13,837 кв. миль живе 8,750,000 мешканців, з того два мільйони втікачів із китайського суходолу. Здоровні й мешкальні відносини на цьому острові — найгірші у світі. Уряд Чіянґ Кай-шека старається зарадити лихові, здаючи собі справу, що цей стан — найкраща зброя в руках комуністів.

ВСЯЧИНА

ПОСЛАБЛЕННЯ ШКІЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Шикаго. — Окрема комісія на зборах Крайового Виховного Товариства цікавилася справою шкільної дисципліни і прийшла до висновку, що американським вчителям щораз то важче втримувати порядок у клясах. Учні в клясах є непогамовані, часто не слухають учителів та виявляють знаки спротивлення. Учителі твердять, що тепер важче втримати карність у клясах в порівнянні з попередніми роками, і обвинувачують в цьому телевізію та так звані „комікси". Учителі заявляють, що й саме громадянство повинно більше цікавитися молоддю, та влаштовувати для неї спортові грища, купелеві басейни та інші відпочинкові місця, де молодь могла б під опікою старших проводити вільний час. Деякі учителі в середніх шкіл нарікають на „прогресивні" методи навчання в народних школах, які спричиняють те, що слово „дисципліна" зовсім тепер забуте, бо учням дозволяється робити те, „що їм подобається".

РАДИ АВТОВОДІЯМ

Крайова Рада Безпеки час до часу пригадує автоводіям, як вони мають керувати автом, щоб при кінці своєї їзди бути живим і непораненим. Ніколи не їдьте з більшою швидкістю, як дозволена. Видьте трохи вчасніше і не поспішайте. Їдьте обережно і не будьте роздратовані. Не влаштовуйте на автострадах перегонів і змагань у швидкості. Вминайте тільки одне авто, і то на випадок потреби. Коли стемніється, зменшуйте швидкість, а як ви сонні, то не їдьте далі.

КОЛИ І ЯК ПЛАВАТИ

Американський Червоний Хрест звертає увагу на те, що в літніх місяцях багато людей топиться тому, що не знає, коли і як плавати. Ті особи, які вміють „тільки трохи" плавати, не повинні взагалі лізти в глибоку воду, бо плавати можна в воді, що глибока на чотири стопи, а не конче на 40 стіп. Всі плавачі повинні уважати на такі поради: 1. Не купатися ніколи самому, тільки в товаристві інших осіб. Купатися там, де є охоронна сторожа. 2. Не лізти до води принаймні одну годину після їди. 3. Не сидіти в воді під час громів. 4. Коли перевернеться човен, то треба триматися його, поки не прибуде допомога, а не самому плисти до берега.

ТРУМАН ПРОДАВ ПЛОЩУ ПІД ТОРГОВЕЛЬНИЙ ЦЕНТЕР

Бувший президент Геррі Труман, його сестра Мері Джейн Труман і брат Дж. В. Труман продали 105 акрів землі Донові М. Касто, який має збудувати великий торговельний центер коштом 20,000,000 долярів. Під цілим дахом має бути коло 100 крамниць. Це буде один із найбільших торговельних центрів в цілій країні. Він знаходитиметься в Індепенденсі, Мо.

АЙЗЕНГАВЕР ВИГРАЄ БИ ТЕПЕР ВИБОРИ В СТЕЙТІ НЮ ДЖЕРЗІ

Демократичний губернатор стейту Ню Джерзі Роберт Б. Майнер заявив в інтерв'ю, що коли б тепер відбувалися вибори в цьому стейті, то їх виграв би президент Айзенгавер. Майнер сказав, що між демократами, які підтримували Айзенгавера в 1952 році, панує деяке розчарування, але воно замале щоб могло дати перемогу демократам. Майнер заявив, що він ще не вирішив, якого демократичного кандидата на президента буде підтримувати в 1956 році. На його думку важко було б демократам перемогти республіканців, коли кандидуватиме Айзенгавер.

МАЛА ІНДІЯНКА-З НАДУВАНЧИКОМ

Тереса Брушел з Мілвокі виступає на Індіянському Фестивалі в Леннон, Вис., у своїм національнім одягу з надуванчиком більшим за неї.

ПОПУЛЯРНІСТЬ „АЙЗЕНГАВЕРА" МІЖ ВЕТЕРАНАМИ ЗМЕНШИЛАСЯ

Головний командант Ветеранів Закордонних Воєн Мертон Б. Тайс сказав, що популярність президента Айзенгавера між ветеранами зменшилася. Він, казав, що багато ветеранів не можуть зрозуміти неприхильності президента до домагань ветеранів, — а то тим більше, що Айзенгавер має за собою десятки років військової служби. Тайс критикував уряд за те, що ще й досі не подбав про звільнення з комуністичної неволі американських летунів.

● **Сенсацією** для відвідувачів кіна є нове вінчання славетного артиста Кларка Гейбла, цим разом з акторкою Кей Спрекелс. Це його вже п'яте з черги одруження, а її третє. Він має 54 роки, вона — 37. Їх вінчання було несподіванкою для оточення.

● **Англійське** Т-во боротьби з недугою рака оприлюднило, що ведені від 1953 року експерименти, які мали на цілі встановити зв'язок цієї страшної недуги з куренням тютюну — не дали рішучого позитивного чи негативного висновку.

Ділимося сумною вісткою з Ріднею і нашими Знайомими, що наша найдорожча Мама і Бабуня

Розалія з Бассарабів ІВАНЧУК

власничка нафтових копалень в Бориславі і земельних дібр в Свистільниках, Зах., Україна

упокоїлася в Бозі дня 12-го липня ц.р. у 74. році життя.

Похорон відбувся в п'ятницю, 15-го липня о год. 9-ій рано з Церкви Св. Покрови, Washington Ave., на Бронксі, Ню Порк.

Горем прибиті
ЄВГЕНІЯ ЛЕВИЦЬКА — дочка
Інж. РОМАН ЛЕВИЦЬКИЙ — зять
Віра і Лідія САВОНКИ
та Ігор і Борис ЛЕВИЦЬКІ — внуки.

ПОДЯКА

Дня 22-го червня 1955 відійшла у вічність моя Найдорожча Дружина, бл. п.

Стефанія-Зеновія з Романовських Хомин

У моїм невимовним горю зазнав я від Рідні, Приятелів і Знайомих багато виявів сердечного співчуття і прихильності. Почуваюся до обов'язку зложити їм оцим прилюдно свою найщирішу подяку.

В першу чергу дякую Тетам Покійної: Марії Перфецькій і Стефанії Чапельській, що через кілька місяців несли особисто поміч і потіху Покійній в її тяжкій недузі.

Дякую Всч. Отцю Парохові Миронові Плеканові, за засмотрення Покійної Найсвятішими Тайнами і за допомогу в улаштуванні похоронів. Окремо дякую Всч. Отцю Ізидорові Сохоцькому за відвідини Покійної в лічниці, уділення Тайни Єлеопомазання і похоронну проповідь в церкві. Дякую Впр. Отцю Деканові Григорієві Канді, що зволив ласкаво прибути на парастас і взяти участь в похоронних обрядах. Дякую Всч. Отцю Докторові Володимирові Пеліхові і Всч. Отцю Антонові Ворса, що не жаліючи труду прибули здалека, щоби віддати останню прислугу Покійній. Сердечно дякую їм і Всч. Отцю Михайлові Каволі за спільно відправлену торжественну Службу Божу. Дякую Всч. оо. Стефанові Вачинському, Василеві Трембі й Яремі Онуферкові за участь в парастасах і похоронних обрядах. Дякую ще раз Всч. Отцю Докторові Пеліхові за прощальне слово над могилою.

Дякую Всч. Отцям: Ярославі Злепкові з Канади, Романові Ганасові, Іванові Зраді, Йосифові Лукашевичеві і Докторові Ізидорові Нагаєвському, що не могли прибути на похорони і в цей день вернулися Святі Літургії за душу Покійної.

Сердечно дякую ВПоважаним моїм товаришам: Михайлові Добушеві з Філаделфії, Йосифові Зарембі з Мт. Кармел, Іванові Лівчакові з Мекеду й Іванові Семенюкові з Майнерсвіл та членам місцевого церковного хору за звеличання своїм співом похоронних обрядів.

Сердечно дякую нашим Рідним і Приятелям, ВПоважаним Перфецьким і Утриськам з Філаделфії, Мартиновичам і Олі Равлюк з Вашингтону, Н. Дж., Інж. Василевським з Гаррісбургу, д-р Висоцькому і Василеві Іванчишиновi з Ню Йорку, Дорі Харищ і Олександрові Ганасові з Балтимор, Мерилена за прибуття на похорони.

Дякую Преподобним Сестрам Служебницям Преч. Діви Марії, Лізі Укр. Католицької Молоді і членам церковного хору за кількакратне спільне відмовлення вервиці в часі недуги і при домовині Покійної, а Сестрицею Св. Анни за приладження приняття для учасників похорону.

Дякую українському погребникові п. Іванові Човці за виїзд і совісне переведення похоронів. Дякую ВПоважаним Паням-Дружинам священиків, місцевим і позамісцевим Парафіянам за участь в похоронах, за жертвування численних Служб Божих, квітів і автомобілів на цвинтар. Сердечно дякую Рідні і Знайомим за листовні і телеграфічні вислови співчуття.

Нехай Всемогучий Господь Всім Вам сторицею заплатить!

ІВАН ХОМИН — муж

ТАРЗАН, ч. 3500. Праця одиції людини.

Тарзан хвалив добре стріляння вояків, а після того говорив їм про найближчу фазу битви.

— Це мусить спричинити те, що араби втечуть із цієї країни і ніколи не вернуться!

— Але я не потребую жадної помочі, — сказала мавполюдина. — Чекайте тут, поки я не прийду до вас.

На краю села Тарзан відпочивав, чекаючи сумерку.